

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ ИНСТИТУТ НА ПРАВОСЪДИЕТО (НИП) ЗА 2012 Г.

Отправни точки при планиране на дейността на НИП за 2012 г.

Годишният план на НИП за 2012 г. е изготвен при съобразяване на следните фактори:

1. Докладът на Европейската комисия за напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка от м. юли 2011 г. и препоръките в него;¹
2. Пилотните решения на Европейския съд по правата на човека от м. май 2011 г.;²
3. Измененията в Закона за съдебната власт от 2011 г., по-специално относно началното обучение³ и създаването на специализираните съдилища и прокуратури;⁴
4. Международните и европейските ангажменти на България, в това число Съобщението на Европейската комисия от 13.10.2011 г. относно съдебното обучение;⁵
5. Стратегията за продължаване на реформата на съдебната система⁶ и Програмата на НИП за нейното изпълнение за периода 2011-2012 г.;⁷
6. Резултатите от проучването на нуждите на магистратите и съдебните служители от обучение, проведено от НИП през м. септември-ноември 2011 г.;
7. Ограничените бюджетни ресурси (очаква се бюджетът на НИП, одобрен със Закона за държавния бюджет за 2012 г., да бъде равен на бюджета от 2011 и 2010 години);
8. Динамичната външна за Института среда.

Основни характеристики на Годишния план за дейността на НИП за 2012 г.

Годишният план на НИП за 2012 г. се отличава със следните особености:

1. Подготовката на **учебната програма**, която е ядрото на годишния план, започна още през м. септември с провеждането на комплексно проучване на нуждите от обучение на магистратите и съдебни служители. То бе проведено под няколко взаимно допълващи се

¹ COM(2011) 459 Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно напредъка на България по механизма за сътрудничество и проверка

² *Dimitrov and Hatanov v. Bulgaria* (n° 48059/06 and 2708/09, *Finger v. Bulgaria* (n° 37346/05)

³ ДВ, бр. 32 от 19.04.2011 г., в сила от 19.04.2011 г.

⁴ ДВ, бр. 1 от 4.01.2011 г., в сила от 4.01.2011 г.

⁵ COM (2011) 551 Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета "Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС. Ново измерение на европейското съдебно обучение".

⁶ Приета с Решение № 441 на Министерския съвет от 28.06.2010 г.

⁷ Приета с Решение на УС на НИП, протокол № 41 от 18.10.2010 г.

форми: анкетни карти, срещи по места с магистрати и съдебни служители, срещи с основните заинтересовани институции, анализ на нормативни и стратегически документи и статистически данни. За разлика от предишни години (2000 г. и 2006 г.) процесът беше проведен основно със собствени ресурси на Института, с привличането на ограничена външна консултантска помощ. Основният извод е, че занапред това проучване следва да стане редовен елемент от процеса на планиране, както и той да започва по-рано във времето, така че проектът за учебна програма за следващата година да е готов още през м. октомври на предходната.

2. Годишният план съчетава **бюджетно и проектно финансиране**, които имат различна финансова, административна и времева логика. Въпреки запазването размера на бюджета, през 2012 г. Институтът ще отдели около 10% повече средства за учебна дейност спрямо 2011 г. Същевременно размерът на очакваното проектно финансиране надхвърля като абсолютна стойност размера на бюджетното. Това налага завишени изисквания към планирането и координирането на дейностите, включително към финансовото планиране, както и известно съобразяване с тематиката и условията на финансиращите програми и организации.
3. Динамичната външна за Института среда (институционална, нормативна, международна и т.н.) налага **известна гъвкавост** при планирането и осъществяването на дейностите и готовност за реагиране на евентуалните промени.

Приоритетите на НИП за 2012 г.

1. Наказателно-правната тематика, в частност въпросите на противодействието на организираната престъпност, отнемането на имущество, придобито от престъпна дейност, както и разследването и преследването на финансовите престъпления, прането на пари и корупционните престъпления;
2. Провеждането на съвместни обучения между различните целеви групи: съдии и прокурори, от една страна, и от друга – прокурори и разследващи органи;
3. Обучение на магистратите и съдебните служители от специализираните съдилища и прокуратури;
4. Стандартите на ЕКПЧ за бързо и достъпно правосъдие;
5. Привличане на чужд експертен опит при провеждането на обученията;
6. По-голяма насоченост на учебната дейност към реалните потребности на магистратите и съдебните служители от обучение и към практическите проблеми на правораздаването.

Годишен план за дейността на НИП за 2012 г.

Националният институт на правосъдието (НИП) осъществява дейността си в съответствие със Закона за съдебната власт (ЗСВ) и Правилника за организацията на дейността на НИП и на неговата администрация (Правилника на НИП). Логиката на изложението по-долу следва подредбата на чл. 7 (т. 1-13) от Правилника, където отговорностите на НИП са подробно разписани.

1. Задължително първоначално обучение на кандидатите за младши съдии и младши прокурори

В съответствие с чл. 176, ал. 1, т. 1 от ЗСВ, централизираният конкурс за младши магистрати се провежда веднъж годишно, като се обявява през месец януари и се провежда през месец април на съответната година.

Въз основа на данните от проведения конкурс за младши магистрати през 2010г., НИП планира да осъществи **един курс на първоначално обучение на кандидати за младши магистрати през 2012-2013 г.** с випуск (прогнозно) от 30 кандидати за младши съдии и 27 – за младши прокурори. Съгласно чл. 258 от ЗСВ, курсът на задължителното първоначално обучение на кандидатите за младши съдии и младши прокурори следва да започне през септември 2012 г. и да приключи през юни 2013 година.

НИП подпомага работата на младшите съдии и младшите прокурори, докато заемат съответната длъжност. За целта всяка година се организират срещи обсъждания с тези от тях, преминали през курса на първоначално обучение в НИП. През 2012 г. се планира провеждането на **2 годишни срещи.**

2. Задължително първоначално обучение в случаите на първоначално назначаване на длъжност в органите на съдебната власт по чл. 186а от Закона за съдебната власт, извън посочените в т.1

Съгласно чл. 259 от ЗСВ, при първоначално назначаване в органите на съдебната власт, през първата година след встъпването си в длъжност съдиите и прокурорите преминават задължителен курс за повишаване на квалификацията си (начална квалификация).

През 2012 г. НИП предвижда провеждане на обучения, които са част от **задължителна начална квалификация за новоназначени съдии (7 на брой по гражданско и наказателно право, всяко с продължителност от 5 дни) и на новоназначени прокурори на районно ниво (3 на брой, всяко с продължителност от 5 дни) и на окръжно ниво (3 на брой, всяко с продължителност от 5 дни).**

В съответствие с разпоредбите на чл. 261 от ЗСВ, през 2009 г. Висшият съдебен съвет въведе задължителен квалификационен курс на обучение за съдиите и прокурорите, които преминават на длъжност от районно на окръжно ниво.

През планирания период НИП предвижда провеждане на **задължително текущо обучение при повишаване в длъжност на съдии от районно на окръжно ниво (граждански профил – 2 обучения с продължителност 3 дни и наказателен профил – 2 обучения с продължителност 3 дни) и задължително текущо обучение при повишаване в длъжност на прокурори от районно в окръжно ниво (4 обучения с продължителност 5 дни).**

3. Начално обучение на новопостъпили съдебни служители

През 2012 г. НИП ще организира и проведе начално обучение, предназначено за съдебни служители със стаж до 6 месеца от районните, окръжните, административните и апелативните съдилища. Основната му цел е да осигури първоначална обща подготовка на новопостъпилите съдебни служители като обхване най-пълно основните моменти и принципи в тяхната работа и им даде добра основа за развитие. През февруари и септември 2012 г. са предвидени **6 семинара** за аудитория от **150** новопостъпили съдебни служители.

4. Поддържане и повишаване на квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите, на държавните съдебни изпълнители, съдиите по вписванията, съдебните помощници, прокурорските помощници, съдебните служители, на

инспекторите от Инспектората към министъра на правосъдието и на други служители от Министерството на правосъдието

Поддържането на **текущата квалификация** на описаните по-горе категории лица се осъществява от НИП чрез организиране на различни присъствени форми на обучение като: централизирани (в това число интердисциплинарни), регионални и изнесени. През 2012 година предстои провеждането както на вече разработени програми, така и на нови или актуализирани програми.

Обучения, предназначени за магистрати и съдебни помощници

Централизирани обучения - През 2012 г. е планирано провеждането на 29 обучения за текущо поддържане и повишаване на квалификацията на съдиите, прокурорите, следователите и др. лица по чл. 249, ал. 1, т. 2 от ЗСВ.

- **“Престъпления, свързани със здравеопазването”** - 1 обучение за 30 съдии и прокурори;
- **„Банкови измами и злоупотреби. Умишлени фалити”** - 1 обучение за 30 съдии и прокурори;
- **„Противодействие на престъпността, свързана с незаконна търговия, посегателство и трафик на културни ценности, част от културното наследство на Република България”,** разработен по проект на Асоциация „Форум” и Фондация „Америка за България” - 1 обучение за 30 съдии и прокурори;
- **“Закон за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Съдебно оспорване на административни актове по ЗУТ. Приложение и съдебна практика по Закона за акцизите и данъчните складове и Закона за митниците. Местни данъци и такси.”** - 2 обучения за 80 административни съдии;
- **“Уволнения на държавни служители по ЗДС. Практика по Кодекса за социално осигуряване. Актуални проблеми в исковото производство по АПК”** - 2 обучения за 80 административни съдии;
- **Пилотно обучение „Прилагане на Закона за административните нарушения и наказания”** – 2 обучения за 80 административни и районни съдии;
- **”Търговски спорове. Търговски сделки и нови положения в Закона за търговския регистър”** - 2 обучения за 60 съдии;
- **„Несъстоятелност. Актуална практика на ВКС”** - 1 обучение за 35 съдии;
- **Пилотно обучение „Практика на ВКС по Кодекса за застраховането”** – 1 обучение за 40 съдии;
- **„Защита на класифицирана информация в съдебната система”** – 2 обучения за 80 съдии, прокурори и следователи;
- **„Учебен курс за ръководителите на съдебната система”** - 2 обучения за 60 съдии и прокурори. Ще се обсъди възможността за провеждането на пилотна годишна среща на административните ръководители на съдилищата;
- **„Съдебна психология. Разпит на непълнолетни”** - 2 обучения за 60 съдии, прокурори и следователи;
- **„Финансови и счетоводни познания при разследването на стопански престъпления”** - 2 обучения за 60 магистрати от Апелативните, Окръжните, Административните и Военните съдилища и прокуратури;
- **„Имидж на магистрата. Съдебната власт и медиите”** - 3 обучения за 90 съдии от Пловдивски и Великотърновски апелативни райони, както и от северозападните съдилища на Софийски апелативен район;
- **Пилотно обучение „Съдебни експертизи”** - 2 обучения за 60 съдии и прокурори;

- Обучения, **посветени на детското правосъдие** – 2 обучения за 60 съдии и прокурори, съвместно с Институт по социални дейности и практики и финансирано от Фондация ОАК

През 2012 г. се планира пилотно провеждане на тематични срещи на съдиите по актуални въпроси на практиката (конкретните теми на срещите предстои да се уточнят) – планирани са 2 срещи на апелативно ниво.

По традиция и през 2012 г. НИП ще продължи да провежда **публични лекции**, които се радват на голям интерес, като лекциите на г-н Александър Арабаджиев, съдия в Съда на ЕС; г-жа Здравка Калайджиева, съдия в Европейския съд по правата на човека; г-жа Марияна Лилова, национален представител за Република България в Евроджъст. Институтът ще продължи да домакинства и други прояви, свързани със съдебната система.

Обученията за специализираните съдилища и прокуратури ще продължат да са приоритет за НИП и през 2012 г.

През месец ноември 2011 г. Висшият съдебен съвет съгласува програма за обучение по наказателен процес за **новоизначени съдии в специализираните наказателни съдилища**. Първото обучение се проведе в периода 28.11–01.12.2011 г. В началото на 2012 г. се предвижда провеждането на следващите учебни модули.

Всички учебни дейности на Института ще продължат да бъдат отворени с предимство за **всички магистрати от специализираните съдилища и прокуратури**. За тях ще бъдат организирани и специализирани обучения по конкретни теми, които, предвид динамиката на процесите, ще се уточняват и провеждат периодично, извън редовния календар за учебната дейност на НИП.

По подобен начин ще бъде организирано обучението на **служителите в специализираните съдилища и прокуратури**, извън вече планираните обучения, залегнали в календара за 2012 г.

Институтът ще инициира и/или участва на **редовни координационни срещи** със заинтересованите институции, посветени на обучението за специализираните съдилища и прокуратури.

Регионални обучения - През 2012 г. се планира провеждането на **100** регионални обучения, предназначени за съдиите в районни, окръжни и административни съдилища и прокурорите в районни и окръжни прокуратури.

През 2012 г. НИП ще продължи да оказва подкрепа с логистика, лектори и материали за инициативи на съдилищата и прокуратурите, свързани с обучения и обмяна на добри практики.

Обучения, предназначени за съдебната администрация

През 2012 г. НИП планира организирането **25** обучения за текуща квалификация на **съдебни служители** по общи и специализирани учебни програми.

За служителите от **администрацията на съдилищата**:

- „**Управление на съдебната администрация**” - 1 обучение, приоритетно за Софийски апелативен район;
- „**Защита на класифицираната информация в съдебната система**” - 3 обучения, съответно за Софийски апелативен район; за специализираните съдилища за Великотърновски и Варненски апелативни райони и за Пловдивски и Бургаски апелативни райони;

- „Съдебно-административно обслужване на граждани” - 2 обучения за Софийски апелативен район и съвместно за Бургаски и Варненски апелативни райони;
- „Съдебно сътрудничество по граждански дела” - 2 обучения за Софийски и Пловдивски апелативни райони съвместно и приоритетно за Варненски апелативен район;
- „Съдебно сътрудничество по наказателни дела” - 2 обучения за Софийски и Пловдивски апелативни райони съвместно и приоритетно за Варненски апелативен район).
- „Работа по граждански дела” - 1 обучение;
- „Работа по наказателни дела” - 2 обучения: за специализиран съд и за Пловдивски и Бургаски апелативни райони;
- „Работа по административни дела” - 1 обучение за съдебни деловодители от административните съдилища;
- „Процесът на призоваване” 1 обучение;
- „Съдебни секретари. Граматика и протоколиране” - 2 обучения: за Софийски апелативен район и за Варненски и Бургаски апелативни райони съвместно;
- „Стресоустойчивост и управление на времето” - 2 обучения: за Софийски и Великотърновски апелативни райони, съответно за Бургаски и Варненски апелативни райони;
- „Работа в екип” - 1 обучение за съдебни служители с ръководни функции;
- „Въведение в работата на съда и съдебната администрация” - 1 обучение за съдебни служители от общата администрация със стаж до 2 години.

За служителите от администрацията на прокуратурата:

- „Въведение в работата на администрацията на прокуратурата” - 1 обучение за специализирана прокуратура;
- „Административно обслужване на граждани в прокуратурата” - 1 обучение
- „Защита на класифицираната информация в съдебната система” - 1 обучение за специализирана прокуратура
- „Работа в екип” - 1 обучение за съдебни служители от Националната следствена служба

Разработване на нови учебни програми

- В проучването на нуждите от обучение съдебните служители идентифицират редица нови теми, които да бъдат включени в програмата на НИП. В тази връзка, през 2012 г. е планирано разработването на следните нови учебни програми:
 - „Работа по търговски дела. Несъстоятелност”;
 - „Етика и антикорупция”;
 - „Въведение в работата на съда и съдебната администрация” (за служители от общата администрация);
 - „Управление на администрацията в прокуратурата”.

Дейности по развитие на преподавателски ресурс

През 2012 г. НИП предвижда провеждането на редица обучителни дейности, насочени към повишаване на капацитета на преподавателите на **Института** както и към подготовка за разработване на нови програми.

Предвидени са следните учебни инициативи:

- „Планиране на учебна програма” – 1 обучение за 12 нови обучители, съдии и прокурори
- „Умения за презентация и фасилитация” – 1 обучение за 12 нови обучители, съдии и прокурори, преминали „Планиране на учебна програма”
- **Обучение на обучители** – 4 обучения (две за начално и две за експертно ниво) - за съдебни служители, общо за **60 участници**.
За участие в обученията на обучители за съдебни служители, след съгласуване с административните ръководители, ще бъдат подбрани служители, специалисти в различни области, които впоследствие да поемат ангажимент да организират условия за предаване на получените знания на служителите от съответните длъжности по места. Крайната цел е през следващите две до три години да бъде създадена национална мрежа от обучители, които ще актуализират знанията си на национални семинари, провеждани в НИП.
- През 2012 г. ще се проведе **Работна среща на преподавателите в текущото обучение**, на която да се обсъдят основните приоритети в програмите за обучение на съдиите, прокурорите, следователите, служителите на МП и съдебните служители, и да се обменят успешни практики между обучаващите екипи.
- За специфичните нужди на преподавателите в дистанционна форма се предвижда провеждане на второ издание на **Виртуален преподавателски форум**.

5. Подготовка на съдиите, прокурорите и следователите за прилагане на правото на Европейския съюз (acquis communautaire) и достигане на европейските стандарти за качествено правосъдие

Новост в обучението по европейско право през следващата година е интегрирането на тази материя в курсовете за текуща квалификация на магистратите по конкретни теми от националното право. Този нов подход отговаря на необходимостта от практическа ориентация на обучението по европейско право в резултат на прякото му приложение от българските магистрати за петте години на членство в ЕС. Утвърдилите се в последните близо 10 години програми в областта на основите на европейското право и съдебното сътрудничество по граждански и наказателни дела ще бъдат модифицирани. В съответствие със Съобщението на Комисията, посветено на новите измерения на европейското съдебно обучение от м. септември 2011 г.⁸, е предвидено провеждането на практически семинари и дискуссионни форуми, посветени на приложението на Семейния кодекс при действащото европейско законодателство, съотношението между нормите на ГПК, Кодекса за международното частно право и регламентите на ЕС.

През 2012 г. са планирани **12 обучения по европейско право и права на човека:**

- „**Националният магистрат и пространството на свобода, сигурност и правосъдие**” - 5 обучения по апелативни съдебни райони за 35 съдии и прокурори, съвместно с Представителството на Европейската комисия в България;
- Пилотно обучение **”Приложение на Семейния кодекс при действащото европейско законодателство”** – 1 обучение за 35 съдии;
- Пилотно обучение **„Въпроси на подсъдността по Регламент № 44/2001 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Брюксел I), Гражданско-процесуалния кодекс, Кодекса за международното частно право и Кодекса за застраховането”** – 1 обучение за 35 съдии;

⁸ COM (2011) 551 Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета “Изграждане на доверие в правосъдието в целия ЕС. Ново измерение на европейското съдебно обучение”.

- „Заповедното производство по ГПК и принудителното изпълнение в ЕС” - 1 обучение за 35 съдии;
- Пилотно обучение „Право на интелектуална собственост: Защита на търговските марки - граждански и административно-правни аспекти. Проблеми, свързани с прилагането на Закона за търговските марки и географските означения. Практика на Съда на ЕС.” - 1 обучение за 35 съдии;
- „Хартата на основните права на ЕС и присъединяването на ЕС към ЕКПЧОС” – 1 обучение за 35 съдии, съвместно с Германската фондация за международно правно сътрудничество (IRZ);
- „Свободно движение на лица в ЕС” – 1 обучение за 35 съдии, прокурори и следователи, съвместно с Германската фондация за международно правно сътрудничество;
- „Права на човека” - 5 обучения за 35 съдии и прокурори, съвместно със Съвета на Европа;

През 2012 г. ще се разшири сътрудничеството със Съвета на Европа в организирането на семинари за обучение по Европейската конвенция за правата на човека.

6. Дейност като Европейски документационен център (ЕДЦ), съобразно изискванията на Европейската комисия

Дейностите, които НИП предстои да извършва като ЕДЦ през 2012 г. включват:

- Поддържане на колекция от периодични издания по право на ЕС на английски, френски и немски език чрез тяхното систематизиране, обработка и др. на получаваните периодични издания;
- Поддържане на служебно получаваните официални издания на ЕС по силата на статут на ЕДЦ, а именно: публикации на институциите на Европейския съюз (Европейски парламент, Съвет на Европа, Европейска комисия, Съд на Европейския съюз, Сметна палата и др.); законодателство на ЕС на български език в Специалното издание на Официален вестник на ЕС законодателство на ЕС на български език в Специалното издание на Официален вестник на ЕС; обща документация като част от мрежата за информационни услуги EUROPE DIRECT; литература по европейско право на български и чужди езици.
- Периодичен директен обмен на информация чрез бюрото за информация и документация на Европейската комисия (ЕК), чрез предоставяне и получаване на информация, консултации, справки, електронен достъп до бази данни;
- Участие в обучения, работни срещи и др. форуми, организирани от Дирекция „Комуникация” на Европейската комисия;
- Организиране на информационни табла с материали по повод инициативи на ЕС (напр. 9.05 – Ден на Европа и др.);
- Участие в работата на тематични пан-европейски работни групи (към декември 2011 г. определянето на приоритетите за 2012 г. все още предстои).

5. Дистанционно обучение

В отговор на нарастващите изисквания на българските магистрати към формите и съдържанието на дистанционните обучения, през 2012 г. НИП включва в програмата си разнообразни форми на обучение: **дистанционни обучения в група, дистанционни обучения за самоподготовка и он-лайн дискусии.**

Дистанционни обучения в група - това е предпочитана форма за нови теми или теми, към които има подчертано по-голям интерес. През 2012 г. НИП предвижда да включи в календара си **17 дистанционни обучения в група** (от които **7 по нови теми**), всяко за максимум 40 участника:

- „Съдебен контрол по принудителното изпълнение по ГПК”;

- „Имуществени отношения между съпрузите по СК“;
- „Достъп и защита на информацията“;
- „Изпълнение на наказанията при множество престъпления“;
- „Престъпления по служба. Подкуп“;
- „Документни престъпления“;
- „Практически аспекти на заповедно производство по ГПК“;
- „Процесуални нарушения в наказателното производство“;
- „Защита на класифицираната информация“;
- „Опазване на околната среда“;
- Пилотно обучение „Проблеми на първоинстанционното производство по ГПК“;
- Пилотно обучение „Управление на отпадъците“;
- Пилотно обучение „Класифициране на съдебни дела и прокурорски преписки – основания, ред и правни последици“;
- Пилотно обучение „Мерки за процесуална принуда“;
- Пилотно обучение „Престъпления, свързани с класифицирана информация“;
- Пилотно обучение „Етични предизвикателства в работата на магистратите“ – по препоръка на ВСС;
- Пилотно обучение „Производство за налагане на мерки за защита от домашно насилие“.

Дистанционни обучения за самоподготовка - това е предпочитана форма за теми, с регистриран по-малък интерес, с наскоро актуализирани материали, които следва да бъдат на разположение на участници, проявяващи желание да се ползват от тях. През 2012 г. НИП предвижда да включи в календара си **5 дистанционни обучения за самоподготовка**:

- „Разкриване и предотвратяване конфликта на интереси“;
- „Европейско юридическо пространство. Свобода на движение на съдебните решения. Съдебно сътрудничество при връчване на книжа и събиране на доказателства по граждански и търговски дела“;
- „Европейско юридическо пространство: свобода на движение на съдебни решения по брачни дела и дела за издръжка. Европейско изпълнително основание. Европейска заповед за плащане. Европейско производство по малки искове“;
- „Авторско право и сродните му права в ЕС“;
- „Медиацията като способ за извънсъдебно решаване на спорове“.

Он-лайн дискусия – тази форма позволява поставяне на актуални практически въпроси в рамките на модерирана от преподавател виртуална дискусия (включва кратка теоретична обосновка, подобрена съдебна практика и въпроси за дискусия). През 2012 г. НИП предвижда да включи в календара си **3 он-лайн дискусии**:

- Пилотна он-лайн дискусия на тема "Призоваване по ГПК" (включваща и въпросите на електронното призоваване)
- Он-лайн дискусия на тема "Изпълнение на наказанията"
- Он-лайн дискусия на тема „Съдебната практика по чл. 172 б НК“ Специален интерес по въпроса е изразен на среща с представители на Бургаски апелативен район.

6. Събиране и обработка на информация за нуждите от обучение за изготвяне на годишните учебни програми

НИП събира информация за нуждите от обучение чрез различни методи: обобщени обратни връзки от семинари, срещи с магистрати, тематични проучвания, анализ на обобщени доклади за работата на съдилищата и прокуратурите и др.

През есента на 2011 г. се проведе първото комплексно проучване на нуждите от обучение (ПНО) на съдии и съдебни служители. По този начин бе поставено началото на експериментален модел на ПНО, който ежегодно да бъде прилаган и усъвършенстван от НИП. При проведеното проучване се провери на практика, доколко темите, включени в Календара на НИП са актуални. Откриха се теми, които са важни за професионалната реализация на различните професионални гилдии.

През 2012 г. ще продължи тенденцията да се търси актуална и точна информация за действителните обучителни потребности на магистрати и съдебни служители. Замисълът е подобно проучване да се провежда ежегодно и да служи за основа при определяне на обучителните приоритети на НИП. През 2012 г. провеждането на ПНО е планирано за първата половина на годината, което ще даде възможност да се получи ясна картина за нагласите на магистратите и съдебните служители и ще позволи своевременното им отразяване в учебната програма на НИП за 2013 година.

7. Проучване и изследване на съдебната практика, разпространяване на добри практики относно администрирането на правораздаването и публикации и издателска дейност, имащи отношение към обучението

Идеята за създаване на изследователски звено за емпирични правни изследвания (с мисия да проучва и изследва съдебна практика, да популяризира добри практики по администриране на правораздаването и др.) към момента е на концептуално ниво и предстои да бъде доразвита в подробности със съдействието на международни партньори.

Бяха направени първи стъпки в изследователската работа по темата за електронно призоваване, която през 2012 г. ще продължи под формата на участие в експертна работна група (създадена със заповед № ЛС-04-1347/23.11.2011 г.) на министъра на правосъдието.

Паралелно с функциите на бъдещото изследователско звено трябва да се разглеждат и вече съществуващите дейности по съхраняване и обогатяване на библиотечния архив на НИП. Както досега, така и през 2012 г. дейностите на библиотеката ще включват разнообразни дейности, измежду които:

- Поддържане на библиотечния фонд на НИП, включително текущо обновяване и проучване на възможностите за нови абонаменти;
- Работа, свързана с конкретни запитвания от ползватели;
- Периодично обновяване сайта на НИП;
- Текущо обновяване на статистическа информация за обученията организирани от НИП;
- Преглед и анализ на възможностите за участие в проекти, касаещи библиотеката на НИП.

През 2012 г. се предвижда разработване на дългосрочна концепция за популяризиране и развитие на Екстранет система на НИП, създадена по проект „Създаване на мрежа от съдии-координатори по европейско право”, финансиран по Оперативна програма „Административен капацитет”.

8. Участие в дейността на Лисабонската мрежа на Съвета на Европа, Европейската мрежа за съдебно обучение и други сродни организации

Дейности по линия на Европейската мрежа за съдебно обучение (EMCO)

През 2012 г. е планирано участие в **Програмата за обмен на магистрати**:

- За изпращане на български магистрати по **краткосрочен индивидуален обмен** - 16 български съдии/прокурори и 4 български лектори
- За **приемане на чуждестранни магистрати** - три групи от 6 магистрата с английски език
- За **приемане на чуждестранни лектори на индивидуален обмен** - 2 чуждестранни магистрати
- За **дългосрочен индивидуален обмен** за период от 1 календарна година в Съда на Европейските общности или в Съда по правата на човека- 1 български магистрат;

Предвижда се представители на НИП да участват в Общите събрания на EMCO, както и в работните групи, свързани с дейността на Мрежата. Институтът ще продължи да подкрепя инициативи на партньорски организации от Мрежата, които са от интерес и полза за българската съдебна система, както и да предоставя възможности на българските магистрати да участват в различните обучения и други дейности, организирани по линия на EMCO, съобразно определените финансови условия.

Дейности по линия на Програма за обмен на младши магистрати между Националната школа на магистратурата на Франция и Националния институт на правосъдието, финансирана от Европейската комисия и организирана от Европейската мрежа за съдебно обучение

През 2012 г. НИП ще продължи сътрудничеството си с Националната школа на магистратурата на Франция в областта по обмен на младши магистрати (съдии и прокурори). В рамките на това е планирано (с предвиждане на съответни разходи) изпращане на младши магистрати от България и приемане на техни колеги от Франция на реципрочен принцип.

През 2012 г. в рамките на споменатото двустранно сътрудничество се планира да бъде организиран едномесечен специализиран стаж на 2 френски магистрати.

Дейност, свързана с участие в международно състезание за младши магистрати “Съдебно сътрудничество по граждански и наказателни дела” (програма THEMIS)

През 2012 г. отново се предвижда участие на два отбора младши магистрати в това авторитетно международно състезание. Седмото издание на състезанието ще се проведе на три етапа (полуфинал А, полуфинал Б и финал) в периода м. май – м. ноември 2012 година.

Други международни дейности, свързани със съдебното обучение

През 2012 г. НИП ще продължи да участва като наблюдател в работата на Евро-арабската мрежа за съдебно обучение. Въпросът за пълноправно членство в тази организация може да се постави на следващото Общо събрание през м. октомври 2012 г. в Гърция, в зависимост от финансовите условия и развитието на дейността ѝ, както и от външнополитически съображения.

През следващата година НИП ще продължи да развива сътрудничеството със страните от Западните Балкани, основно чрез проекти, финансирани от международни организации (ЕС, Съвет на Европа, USAID, IRZ и други).

9. Създаване и поддържане на институционални и международни връзки и работа по проекти с български и чуждестранни институции, университети, професионални

организации на юристи, адвокатски колегии и други организации, чиито дейности са свързани с целите и дейностите на Националния институт на правосъдието

За осъществяване на част от планираните, както и на допълнителни дейности през 2012 г., Институтът ще се възползва от няколко възможности за външно финансиране:

- **Финансиране от Съвета на Европа**

Във връзка с произнесените пилотни решения на Европейския съд по правата на човека срещу България, в сътрудничество със Съвета на Европа през 2011 г. НИП организира семинари за обучение по отделни текстове на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, на които за първи път бяха обсъдени въпросите, свързани със създаването на ефективни вътрешноправни средства за компенсация на щетите, претърпени от забавеното правосъдие. Семинарите бяха предназначени за съдии от върховните съдебни инстанции и прокурори от съответните прокуратури. През 2012 г. сътрудничеството със Съвета на Европа ще се разшири, като планираните семинари ще се изготвят от лекторски екип с участието на експерти от Съвета на Европа и съдии от Върховния касационен съд и Върховния административен съд. В рамките на установеното сътрудничество е планирано и учебно посещение на 20 български магистрати до Европейския съд по правата на човека.

През 2012 г. НИП ще участва в проект на програма HELP II на Съвета на Европа, свързан с електронен обмен на знания и опит между български магистрати и техни европейски колеги, с оглед прилагане на Европейската конвенция за правата на човека.

- **Финансиране по Оперативна програма „Административен капацитет“**

През м. ноември 2011 г. НИП подаде в дирекция Оперативна програма „Административен капацитет“ проектно предложение на тема: **„Компетентна съдебна система и повишаване на капацитета и ефективността в правораздаването чрез обучение“**. Проектът е с продължителност 18 месеца и се очаква да бъде одобрен и да стартира в началото на 2012 година.

Проектните предложения, които предстои да бъдат подадени в рамките на следващата открита процедура на ОПАК (при евентуално одобрение, дейностите по тях трябва да стартират през м. април 2012 г.), са с продължителност 18 месеца и са на следните теми:

- ✓ **„Комплексна и устойчива програма за специализирано обучение на магистратите, в контекста на пълноправното членство в Европейския съюз“**
- ✓ **„Укрепване на капацитета на началното обучение чрез консолидиране на мрежата на магистратите наставници и актуализиране на модела на задължителното първоначално обучение“**.

Трите проекта са одобрени с Решение на Управителния съвет по Протокол № 51 от 19.09.2011 г.

- **Финансиране от правителството на Кралство Нидерландия**

Проект за организиране на 1 обучение за обучители и 3 обучения на тема: „Трафик на хора“ съвместно с Школата за съдебно обучение на Кралство Нидерландия и с финансовата подкрепа на правителството на Кралство Нидерландия. Обученията са в процес на разработване, предстои да бъдат осъществени през пролетта на 2012 година.

- **Финансиране от Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР)**

НИП беше поканен да се присъедини към пилотен проект на ЕБВР за разработване на дистанционен курс за обучение на съдии в областта на несъстоятелността, включително познания по икономика и счетоводство с продължителност близо 8 месеца. Към настоящия момент проектът е одобрен, а работата по него се очаква да започне през 2012 г. При успешно осъществяване на проекта дистанционният курс може да бъде провеждан със съдействието на НИП и за други европейски страни, осъществяващи икономически реформи.

- **Финансиране по Норвежки финансов механизъм**
През 2012 г. НИП планира да подаде за финансиране по този механизъм проектни предложения, които да обхващат теми за обучения, свързани с Европейската конвенция по правата на човека или уязвими социални групи. Следва да се обсъди възможността за съвместно кандидатстване с Центъра за обучение на адвокати и/или други организации, работещи в тази област.

- **Проекти по линия на Европейската комисия:**
През 2011 г. Институтът подкрепи с декларации за партньорство две инициативи, чието осъществяване се очаква да започне през 2012 г.:
 - ✓ Проект, подаден от Испанската съдебна школа по програма Херкулес II, за обучение при противодействието на финансови престъпления и изпирание на пари;
 - ✓ Проект, подаден от Академията по европейско право в Германия (ERA), по програма ИСЕГ 2011 за интернет престъпления в рамките на Програмата за „Превенция и борба с престъпленията”.

- **Инициативи по линия на Посолството на САЩ и фондация „Америка за България”**
По време на посещението на Директора на Федералния съдебен център (ФСЦ) на САЩ в НИП през м. септември 2011 г. бяха обсъдени възможности за сътрудничество и осъществяване на съвместни проекти в областта на управлението на делата и съдебната етика, както и при развиване и изграждане на изследователското звено към НИП. Поради промяна в ръководството на ФСЦ конкретизирането на проектните идеи беше отложено за 2012 г.